

DISSERTATIO DE RE MEDICA VETERUM Hebræorum.

Post pronunciatam æquo iudicio Dei in hominem mortis sententiam, duræ necessitatis jugum subire mortales coacti sunt, ut singulis nempe diebus manum cum morte, atque mortem inducentibus morbis conferere cogerentur. Hanc pugnam merito appellamus naturalem illam medicinam, quæ omnibus retrò sæculis, atque inter omnes Mundi populos obtinuit.

Inventa medicinæ Authorem Deum ipsum, vel, si mavis, Adamum Judæi reputarunt. Honora medicum propter necessitatem, inquit Eccli. 38. 1. 2. etenim illum creavit Altissimus; à Deo est enim omnis medela. Nec nisi è Cælo receptum illud donum medicinæ Pagani arbitrantur, primores illos Medicos in Deorum censum adlegentes. Afflictis Mortalium rebus Adami crimine Deus miseratus, noluit promptæ mortis supplicio perfidiosum hominem perimere. Vitam misero servavit, dato ad resipiscentiam & poenitentiam spatio; viva etiam detinuit illa speculabulum scientiarum lumina, quæ antea in ipsa hominis creatione indiderat; iisque assurgentibus Adam rationem invenit animalia cicurandi, agros colendi, medendorumque morborum, si quæ fortè incidissent, aptissimam. Usu & experientia tot annorum acceptam rerum hanc cognitionem excoluit, quibus utrisque adjuventis medicinæ exercitium non modicè iuvatur.

Ex Adamo deinde in posteros hæreditario jure transmissam medicinam quanquam Historiâ silente, ne ambigimus quidem. Moyfes ipse, licet alioqui primos rerum inventores ante Diluvium solertissimè designet (a), ut neque primos pacendorum ovium, musicorum instrumentorum, liquandi metalli Autores fileat, de Medi-

cis atque pharmacis sanctum ubique silentium affectat. In toto Genesis libro prima de Medicis mentio in obitus Jacobi historiâ occurrit (b). Parentis defuncti cadaver aromatibus condiendum de more ejus regionis, de quo vide Herodotum l. 2. c. 86. 87. 88. & Diodorum l. 1. arte servorum suorum Medicorum, Joseph curavit.

Obtinebat jam eâ ætate, sicut & diu antea, medicina apud Ægyptios, eosque quos Medicos Moyfes appellat, aromatibus vel etiam sale cadavera condientes, morbos etiam tractasse ne ambigimus quidem. Veterum plerique inventæ medicinæ honorem tribuerunt Hermeti sive Mercurio Trismegisto (c), quem Virum Ægyptii appellant Thautum; nec facile alius est à Chanaan filio Cham. Porro Cham Pater est Ægyptiorum per Mezraim, & Chananzorum sive Phœnicum per Chanaan. Ex quo sanè vetustissima medicinæ origo asseritur. Thautus, sive Mercurius à consiliis erat Chrono, alio nomine Saturno sive Noe (d), quæ varia nomina unum eundemque virum produnt. Hunc eundem à secretis fuisse Osiridis, sive Iudis filiorum Saturni natu majorum, & Ægypti Regum Diodorus Siculus l. 1. est author. Malunt alii totam eam rem Osiridi & Isidi accepto referre. Ipsa de se Isis in lapide posito Nysæ in Arabia tradit, patrem habuisse Chronon, conjugem Osiridem, præceptorem Thautum, & filium Horum. Vide Diodorum l. 1. Di Iside in urbe Nysa Sanctus Clemens (e), & S. Cyrillus Alexandrini eandem scientiam accersunt ab Api.

Sed Plutarchus de Iside, Ægyptiorum testimonio fretus, ambos istos Viros Apim, & Osiridem confundendos censet. Apis auditorem habuit Æsculapium medicinæ gloriâ celebratissimum. Quod ad Isidem spectat, medicinæ intima pervasisse sceminam illam, eidemque plura medicamina deberi, Diodorus Siculus l. 1. & Manetho apud Euf. Præp. l. 2. est author. Ejus rei merito, inquit Diodorus, Isis nomen in Deorum censum referri, ejusque Nomen ab egris implorari, nec frustra, uti quidem creditum, contigit. Ab Iside derivata scientia in Horum, sive Apollinem ejus filium, quemadmodum ab Osiride didicerat Æsculapius. En veteres medicinæ apud Ægyptios fontes, juxta præfatos Scriptores.

Erat

Medicinæ origo juxta Hebræos.

a Gen. 4. 20. 21. 22.

b Gen. 50. 2.

c Vide D. Le Clerc hist. Medicin. p. 1. pag. 20. 21. Gallie. Galien. Orat. suæ ad art. Clem. Alex. Strom. l. 6. Martian. Capella de arte Gram. l. 3. d Vide inscriptionem à Diodoro relatum in hac verba: Mibi pater Saturnus est omnium Deorum ultimus. Ego sum Rex Osiris, qui arma per universam terram intuli. Ego sum filius Chronos natu major. e Strom. l. 1. pag. 307.

f Actuum 6. 22. g Levit. 13. 14. h Levit. 12. 15. i Exod. 32. 20.

k Strom. l. 1.

l Num. 21. 8. 9.

* Odyf. D.

§ L. 2. c. 8.

m De Lust. l. 3. pag. 115.

n Strab. l. 16. pag. 746. l. 1. c. 10. Herod. l. 1. c. 107. o Strabo l. 3.

Erat in honore ars apud Ægyptios, cujus mysteriis latè instructus creditur Moyfes, in omni Ægyptiorum scientia excellentissimus (f). Id lepra exemplo, atque ratione ejus curandæ, distinguendæque in libris Mosais traditâ (g), discimus; discimus & ex cautione ab eo præscriptâ in consuetis mulierum incommodis (h). Non desunt etiam qui credant, Moysem Chymicæ etiam mysteriis fuisse initiatum, quemadmodum ex redacto in pulverem auro illo virulo ab Aarone (i) confato, & ab eodem Moyse ad potandum Hebræis Idololatris tradito, collegisse sibi videntur. Quæ de medicina Moyfis, sicut & omnigenâ Ægyptiorum scientiâ, diximus, apertissimo S. Clementis Alexandrini testimonio confirmantur (k). Nec sanè in dubium revocari potest, virum illum calluisse non scientias tantum, quæ ad religionem, & politiam pertinent, sed eas pariter quæ naturæ intima pervaderent. Ita ingenium habuisse Physicis scientiis exultum satis demonstrant ea, quæ de puris, impurisque animantibus, quemadmodum & de corporis vitiiis Sacerdotes à ministerio arcentibus, ne quid de cæteris dicam supra recensitis, docet. Quæ de correctis amaricantibus aquis in Mara, projectione cuiusdam ligni, præstita ab eodem legitur, hæc insita cuidam ejusdem ligni naturali & medicinali virtuti accepto retulisse videtur Author Eccli. 38. 4. 5. Non desunt, qui arcano cuidam medicinæ, & chymicæ secreto deputent collatam anei serpentis erectione è volitantium anguim veneno sanitatem (l).

Post Ægyptios, vetustiores medicinæ affert. Calmet. Tom. I.

fertores credimus Chaldaeos, & Phœnices, quibuscum erant Hebræorum commercia constituta, eademque occasione facile & medicinæ artem didicisse potuerant. Porro primum regionis Medicum Cadmum, venerantur Phœnices (p), sicut & eadem ratione Bacchum colebant Assyrii, Lybes, & Indi. Coævus erat Moyfi Cadmus; sed multò illo vetustior Bacchus, si Criticorum conjectura valeat, virum illum cum Nemrod confundentium, cum alii non desint, qui Moysem ipsum eo nomine designatum credant. Hæc planè omnia satis produnt medicinæ in Oriente vetustatem, antea apud illos obtinentis, quàm ut in Græcia prodiret celebratissimus ille Chiron præceptor Herculis, Aristæi, Thefei, Telamonis, Teuceri, Jasonis, Pelæi, Achillis, & Palamedis. Horum Virorum Epochæ non latet, cum plures Trojæ obfidioni adfuerint. Restat modò ut eam, quæstionem tractemus, an scilicet Hebræis ex ipsis gentis crepundiis methodus aliqua medicinæ, & quam illa, tum & Medicinam proficientes viri fuerint. Cujus rei rariora afferri posse à nobis documenta, quàm ut Lectorum vota omnia expleant, in tanto Scripturarum silentio, in ipso sermonis vestibulo ultro fateamur.

In universa Patriarcharum historia non verbum quidem ullum occurrit de Medicis, & Medicina, quamvis frequens ibi de morbis, ut Isaac, Abimelech, Rachelis mentio recurrat. Dignum etiam animadversione arbitror, Joseph operâ quidem Medicorum usum in condiendo aromatibus cadavere parentis; an verò ægotanti Medicos adesse voluerit, non legitur. In Lege duo tantum ad Medicinam spectare videntur. Sancitum est Exod. 21. 18. 19. eum qui alterum in rixa ita læserit, ut decumbere cogat, atque læsus deinde convalescens vel scipioni saltem innixus valeat prodire, non capitali quidem supplicio multandum, sed, inquit, operas ejus & impensas in Medicos restituat. Ita redunt Vulgata, & Interpretum plerique (q); Hebræus tamen contractior est (r): Cessationis tempus restituet; ad literam; Cessationis tempus restituet, & sanabit illum; i. e. impensas curationis suppeditabit, seu curationi ipsius operam dabit. r Rak schifro Luculentissimum istud, quantum aliud nullum, de medicina testimonium videtur.

Alius de medicina locus Levit. 13. & 14. ubi de lepra agitur, apparet. Varia ibi morbi illius genera, signa & symptomata luculentissimè recensentur; nihil omisum de notis incunctis, veterascens, & sese remittentis morbi. Sed hic ego nihil de curatione lego; quin nec nosse aliquid eâ de re Moyfes videtur; cum interno-scendi tantum morbi rationem Sacerdotibus præscribat, quo ille scilicet statu fuerit, an eo laborantes puri habendi essent, vel impuri, an ab hominum commercio segregandi &c. Leprosos habebant Judæi veluti Dei vindicis flagello percussos: Nos putavimus eum veluti percussum à Deo, ait Isai. 53. 4. Quare cavisse Hebræos, illorum

p Plutar. Symp. l. 3. q. 1.

q Septuag. Chal. Syr. Arab. alii plerique. r Rak schifro jithen Verapo jerape.

